

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΣΤΗ ΒΟΝΝΗ, 22.02.1996

Α' ΜΕΡΟΣ: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟ ΚΟΗΛ

Β' ΜΕΡΟΣ: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

- 2 -

Α΄ ΜΕΡΟΣ: Ενημέρωση ξένων δημοσιογράφων από κ. Πρωθυπουργό για περιεχόμενο συνομιλιών του με τον Καγκελλάριο Kohl

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι, είχα μία διεξοδική και πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση με τον Καγκελλάριο κ. Kohl. Το θέμα, με το οποίο ασχοληθήκαμε κυρίως ήταν η Διακυβερνητική Διάσκεψη, θέματα τα οποία αφορούν την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, όπως επίσης και θέματα που τίθενται αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εν συντομία συζητήσαμε και τις διμερείς μας σχέσεις και επ' αυτού συμφωνήσαμε απόλυτα, ότι πρέπει να επιρρώσουμε τις πολιτιστικές σχέσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Όσον αφορά την Διακυβερνητική Διάσκεψη συμφωνήσαμε, ότι τα θέματα που άπτονται της προόδου της Διακυβερνητικής εξακολουθούν να είναι ασαφή, και οι δύο χώρες όμως ενδιαφέρονται να προχωρήσει η Διακυβερνητική. Θεωρούν απαραίτητο να ολοκληρωθεί το 1997, ει δυνατόν το πρώτο εξάμηνο του 1997. Γιατί όσο περισσότερο διαρκέσει, τόσο πιο δύσκολο θα είναι να αντιμετωπισθούν προβλήματα, όπως η υλοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Όσον αφορά την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, συμφωνήσαμε, ότι πρέπει να τηρηθεί το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα, ότι όταν εισέλθουμε στην τρίτη φάση, θα πρέπει οι χώρες που θα συμμετέχουν να λάβουν μέριμνα, ώστε οι χώρες που δεν θα μπορούν να εισέλθουν στην τρίτη αυτή φάση, να εισέλθουν το συντομότερο δυνατό. Η είσοδος στην τρίτη φάση θα έπρεπε να αναπτύξει μία δυναμική της προσέγγισης και όχι της απομάκρυνσης.

Και οι δύο πλευρές είμαστε της άποψης, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο. Βεβαίως ο ρόλος αυτός θα πρέπει να συνδέεται και με συγκεκριμένες προϋποθέσεις και διαδικασίες, ώστε η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μην γίνει δυσκολότερη. Σημαντική κρίναμε την πρωτοβουλία του Προέδρου της Κομισιόν κ. Santer για την Πολιτική Απασχόλησης. Εξάλλου εκφράσαμε την άποψη, ότι όσον αφορά πολλά μικρά θεσμικά θέματα πρέπει βεβαίως να βρεθεί μία λύση και για τα θέματα αυτά, που είναι πολύ σπουδαία. Είναι μία απάντηση, η οποία δεν έχει τις διαστάσεις ενός μεγάλου ευρωπαϊκού σχεδιασμού. Πρέπει να δώσουμε μία τέτοια διάσταση στις προσπάθειές μας, και η διάσταση αυτή θα μπορούσε να δοθεί, εάν θεωρήσει κανείς την ΚΕΠΠΑ ως ένα κομβικό, ένα κύριο σημείο των επικείμενων διαπραγματεύσεων.

Όσον αφορά αυτό ακριβώς το θέμα, την ΚΕΠΠΑ, εμείς, η ελληνική πλευρά, εκθέσαμε, ότι για μας ένα από τα σημαντικότερα, τα καθοριστικά σημεία, είναι το θέμα των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου θα πρέπει να ισχύουν αρχές, οι οποίες θα προάγουν την συνεργασία, ως επίσης τις καλές σχέσεις με τρίτες χώρες.

Ο Καγκελλάριος κ. Kohl και εγώ συμφωνήσαμε απόλυτα ότι τα ισχύοντα σύνορα στην Ευρώπη δεν μπορούν να τροποποιηθούν, θα πρέπει να διατηρηθεί το status quo και ότι δεν είναι δυνατόν υπό τις σημερινές πλέον συνθήκες να τίθεται υπό αμφισβήτηση το ισχύον καθεστώς. Ως εκ τούτου η Διακυβερνητική οφείλει να εκπονήσει συγκεκριμένες διατάξεις, να λάβει συγκεκριμένες αποφάσεις για το θέμα των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Είναι ένα θέμα που πρέπει να συζητηθεί. Εμείς, η ελληνική πλευρά, εκφράσαμε την άποψη, ότι σε περίπτωση διεκδικήσεων, οποιαδήποτε διαφωνία πρέπει να επιλύεται επί τη βάση του Διεθνούς Δικαίου. Το κράτος που διατυπώνει διεκδικήσεις υποχρεούται να τις υποβάλλει στο Δικαστήριο της Χάγης.

- 3 -

Ο Καγκελλάριος δήλωσε επίσης κατά τρόπο σαφή, ότι οι αρχές του Κράτους Δικαίου, είναι οι αρχές εκείνες, που θα πρέπει να καθορίζουν και τις σχέσεις μεταξύ των χωρών της Ευρώπης. Σ' αυτό ακριβώς είμαστε και εμείς προσηλωμένοι. Αυτός είναι ο στόχος όλων των προσπαθειών μας που αφορούν στις διενέξεις μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Η άποψή μας είναι, και το υπογραμμίζω, ότι τέτοιου είδους διαφωνίες οφείλουν να αντιμετωπίζονται με βάση το Διεθνές Δίκαιο και ότι, όταν κάποιος διατυπώνει διεκδικήσεις οφείλει να τις θέτει υπό την κρίση του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Ανέφερα στον κ. Καγκελλάριο, ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε μία δύσκολη θέση, όσον αφορά την περαιτέρω συνεργασία για την υλοποίηση της Τελωνειακής Ένωσης με την Τουρκία, ότι δεν μπορεί να θεωρείται η δική μας συνεργασία δεδομένη. Αυτά τα ανοικτά θέματα, προ πάντων οι ανοικτές διεκδικήσεις της Τουρκίας στα νησιά του Αιγαίου, θα έπρεπε να αποσαφηνισθούν και να κλείσουν οριστικά, για να μπορέσουμε και εμείς να συνεργασθούμε στην περαιτέρω εφαρμογή της Τελωνειακής Ένωσης. Ή τουλάχιστον πρέπει να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα που θα παρέχουν εγγύα, ότι δεν θα δημιουργηθούν νέα προβλήματα. Ή λύση ή τέτοια βήματα που θα διασφαλίζουν, ότι δεν θα δημιουργηθούν νέα προβλήματα.

Τελειώνοντας πρέπει να υπογραμμίσω για άλλη μία φορά, ότι η όλη συζήτηση έλαβε χώρα σε πολύ εγκάρδια ατμόσφαιρα και ότι δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις, ώστε και στο μέλλον να μπορούμε ανά πάσα στιγμή να συνεργαζόμαστε για να αντιμετωπίζουμε προβλήματα που ενδεχομένως θα αναφύονται.

Β' ΜΕΡΟΣ: Ερωτήσεις ξένων δημοσιογράφων

Ερώτηση:

Κύριε Πρωθυπουργέ, μιλήσατε για μη συνεργασία αναφορικά με την Τελωνειακή Ένωση ΕΕ-Τουρκίας μέχρι να λυθούν οι διαφορές, τα προβλήματα με την Τουρκία. Αυτό το μη συνεργασία είναι λίγο ασαφές. Μήπως μπορείτε να μου πείτε πιο συγκεκριμένα τι ακριβώς δεν θα εφαρμόσετε ή τι ακριβώς θα μπλοκάρετε;

Απάντηση:

Κοιτάξτε, θα τεθούν κάποια ερωτήματα και πρέπει να ληφθούν κάποιες αποφάσεις. Αυτό λοιπόν σημαίνει ότι κατά την λήψη αποφάσεων εμείς θα εκφράσουμε την αρνητική μας θέση. Και έχουμε λόγο στην λήψη των αποφάσεων αυτών. Είναι βεβαίως προφανές ότι δεν μπορώ να σας πω αυτή την στιγμή, στο α', β', γ' θα πούμε όχι και ενδεχομένως στο δ' ναί. Αλλά σε γενικές γραμμές μπορώ να σας πω, ότι εμείς δεν θα δεχθούμε την υλοποίηση της Τελωνειακής Ένωσης.

Ερώτηση: (Ahmet Ozak, ανταποκριτής της τουρκικής εφημερίδας SABAH)

Κύριε Πρωθυπουργέ, όσον αφορά την κρίση για την βραχονησίδα Καρντάκ, θα ήθελα να ρωτήσω το εξής: Εσείς θα εξακολουθήσετε την πολιτική σύγκρουσης που ακολούθησε ο κ. Παπανδρέου ή τάσσεσθε υπέρ ενός ελληνοτουρκικού διαλόγου;

Και εφ' όσον λέτε ότι το νησί Καρντάκ ανήκει στην ελληνική επικράτεια, τότε γιατί αποσύρατε τις δυνάμεις σας από ελληνικό έδαφος;

(επανάληψη)

Αν εσείς πιστεύετε, ότι η νήσος Καρντάκ ή Ιμια ανήκει στην ελληνική επικράτεια, τότε γιατί εσείς αποσύρατε από την ελληνική επικράτεια τις στρατιωτικές σας δυνάμεις; Δεν είναι αντίφαση αυτό;

- 4 -

Απάντηση:

Κοιτάξετε, όσον αφορά την πρώτη σας ερώτηση αναφορικά με τον διάλογο θα ήθελα να πω το εξής: Η Ελλάδα επανειλημμένα πρότεινε να υπάρξει διάλογος με την Τουρκία, ώστε μέσα από ειρηνικό δρόμο να επιλυθούν οι υπάρχουσες διαφορές. Σας υπενθυμίζω π.χ. ότι η Ελλάδα ήδη πριν από πολλά χρόνια πρότεινε να παραπεμφθεί η διαφορά αναφορικά με την υφαλοκρηπίδα στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Αλλά δυστυχώς η Τουρκία δεν το δέχθηκε. Είχαμε ξεκινήσει κάποιες συζητήσεις, ώστε να καταρτισθεί το συνυποσχετικό, επί τη βάσει του οποίου θα μπορούσε να αποφασίσει κατόπιν το Δικαστήριο. Αλλά αυτό το συγκεκριμένο νομικό έγγραφο δυστυχώς δεν κατέστη δυνατόν να ολοκληρωθεί.

Όσον αφορά τώρα το θέμα της Ιμιας, θα ήθελα να σας πω ότι δεν υπάρχει αντικείμενο διαλόγου. Το 1932 η Τουρκία υπέγραψε μία συμφωνία με την Ιταλία, στην οποία ανήκει η Δωδεκάνησος, και πιο συγκεκριμένα ένα Πρωτόκολλο, το οποίο αποτελεί παράρτημα της κυρίως Συμφωνίας, στο οποίο διαπιστώνεται ρητά, ότι η νήσος Ιμια ανήκει στην Ιταλία. Αυτό ισχύει για πάρα πολλά χρόνια. Τελευταία εγέρθηκαν διεκδικήσεις από την Τουρκία. Πρόκειται για ένα νομικό θέμα, το οποίο μπορεί να επιλυθεί με βάση το Διεθνές Δίκαιο. Δεν είναι θέμα που επιδέχεται πολιτικές διαπραγματεύσεις και ως εκ τούτου, επαναλαμβάνω, υπάρχει ένας πάρα πολύ εύκολος δρόμος για να επιλυθεί το όλο θέμα. Όποιος θέλει να βρεί την ερμηνεία των νομικών διατάξεων, πρέπει να απευθυνθεί σ' εκείνον, ο οποίος είναι σε θέση να προσδιορίσει επακριβώς το περιεχόμενο των νομικών διατάξεων.

Αυτός μπορεί να είναι ένας αμερόληπτος Τρίτος, το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Και δεν βλέπουμε τον λόγο, γιατί η Τουρκία, η οποία διατυπώνει διεκδικήσεις, δεν απευθύνεται στο Διεθνές Δικαστήριο.

Όσον αφορά τώρα στην δεύτερη ερώτησή σας, γιατί δηλ. εμείς συμφωνήσαμε να αποσύρουμε τις δυνάμεις μας από την νήσο, εμείς συμφωνήσαμε να αποσύρουμε από την νήσο τις δυνάμεις μας, γιατί δεν επιθυμούσαμε σύγκρουση. Δεν επιθυμούσαμε τον πόλεμο. Δεν επιθυμούσαμε στρατιωτικές συγκρούσεις λόγω της νήσου. Όπως ήδη σας ανέφερα, το Διεθνές Δίκαιο είναι απολύτως σαφές ως προς την συγκεκριμένη νήσο, αλλά και ως προς το καθεστώς του Αιγαίου. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία επ' αυτού. Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει διαφορετική ερμηνεία. Εμείς είμαστε εκείνοι, οι οποίοι επί δεκαετίες είχαμε την κυριαρχία επί της νήσου και οποιοσδήποτε επιθυμεί συζήτηση επί του θέματος θα έπρεπε να απευθυνθεί στο Διεθνές Δικαστήριο.

Τέλος, για να ολοκληρώσω την απάντησή μου στην ερώτησή σας, θα ήθελα να πω ότι το περιεχόμενο της Συμφωνίας δεν ήταν "αποσύρατε τις δυνάμεις σας, γιατί υπάρχουν αμφιβολίες γιά το ισχύον νομικό καθεστώς". Το περιεχόμενο της Συμφωνίας ήταν "επιστρέφουμε στο status quo ante, επιστρέφουμε στο καθεστώς προ της κρίσεως." Και πριν την κρίση δεν υπήρχαν στρατεύματα στη νήσο.

Ερώτηση (Helmuth Löhöller, Frankfurter Rundschau):

Η ερώτησή μου δεν αφορά στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, αλλά θα ήθελα να γνωρίζω από εσάς, κ. Σημίτη, κατά πόσον συζητήσατε με την γερμανική πλευρά το θέμα των αποζημιώσεων για τα θύματα των Ναζί, παρ' ότι η Γερμανία, εξ όσων γνωρίζουμε, δεν επιθυμεί να συζητήσει καν το θέμα αυτό.

Απάντηση:

Ανέφερα στον Καγκελάριο κ. Kohl τα δύο θέματα τα οποία έχουν σχέση με την ναζιστική κατοχή στην Ελλάδα, δηλαδή το θέμα του αναγκαστικού δανείου και το θέμα των πολεμικών αποζημιώσεων. Και του είπα, ότι το θέμα αυτό πρέπει να συζητηθεί μεταξύ του κ. Πάγκαλου και του ομολόγου του, του γερμανού ΥΠΕΞ.

- 5 -

Ερώτηση (συμπληρωματική):

Δηλαδή η γερμανική πλευρά απέκλινε από την θέση της που ήταν, ότι εμείς (οι Γερμανοί) δεν συζητούμε καν το θέμα.

Απάντηση:

Οχι, η γερμανική πλευρά δεν απέκλινε από την θέση της. Είπαμε μόνο ότι υφίσταται το θέμα και θα έπρεπε να συζητηθεί από τους υπουργούς εξωτερικών. Δεν συζητήσαμε το περιεχόμενο του θέματος.

Ερώτηση:

Δηλαδή ούτε υποσχέσεις σας έδωσε.

Απάντηση:

Θέλετε τώρα μόνος σας να ερμηνεύσετε τη σιωπή της γερμανικής πλευράς; Κοιτάξτε, εγώ δεν θέλω να ερμηνεύσω τη σιωπή της γερμανικής πλευράς. Εγώ ανέφερα τα δύο θέματα, δάνειο και πολεμικές αποζημιώσεις, και είπα ότι θα ήταν σκόπιμο, επειδή στο σύντομο αυτό χρονικό διάστημα δεν μπορούν να συζητηθούν τέτοια θέματα να συζητηθούν από τον κ. Πάγκαλο και τον κ. Κινκελ. Η γερμανική πλευρά δεν εκφράσθηκε επί του θέματος.

Ερώτηση (Ahmet Köhlerci, ανταποκριτής Hürriyet):

Κύριε Πρωθυπουργέ, επανέρχομαι στην πολιτική σας του "μπλοκαρίσματος". Όλοι γνωρίζουμε ότι η κατάσταση της χώρας σας δεν είναι η καλλίτερη μέσα στην Ε.Ε. Για πόσο καιρό ακόμη σκοπεύετε να εφαρμόζετε αυτή την πολιτική "μπλοκαρίσματος" έναντι της Τουρκίας; Πόσο θα αντέξετε; Εξ' άλλου, όσον αφορά αυτή τη διασωνία ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία, ξέρετε πολύ καλά ότι σε ορισμένα Μέσα Ενημέρωσης στην Ελλάδα επιβλήθηκαν χρηματικές ποινές, επειδή δεν έδειξαν αρκετά εθνικιστική στάση. Πώς το αξιολογείτε αυτό;

Απάντηση: Δεν υπάρχει πολιτική "μπλοκαρίσματος". Δεν καταλαβαίνω τον όρο. Στη Συμφωνία περί Τελωνειακής Ένωσης αναφέρεται ότι η Τουρκία πρέπει να έχει φιλικές σχέσεις με την Ε.Ε. Αν εσείς με φιλικές σχέσεις εννοείτε την αποστολή στρατευμάτων σ' ένα νησί χώρας-μέλους της ΕΕ, τότε λυπάμαι πάρα πολύ, αλλά επ' αυτού δεν μπορώ να δείξω την παραμικρή κατανόηση. Αυτό δεν είναι "φιλικές σχέσεις". Το πρώτο που πρέπει να κάνει κανείς, είναι να εφαρμόσει το περιεχόμενο της Συμφωνίας. Και "φιλικές σχέσεις" σημαίνει ότι, όταν υπάρχουν διαφορές, δεν ασκεί κανείς, αλλά καταφεύγει στα διεθνή όργανα, τα οποία αποφασίζουν επί τέτοιων θεμάτων.

Όσον αφορά την δεύτερη ερώτησή σας, γιατί επιβλήθηκαν πρόστιμα στα Μέσα Ενημέρωσης στην Ελλάδα, αυτά τα πρόστιμα επιβλήθηκαν από ένα όργανο, το οποίο δεν υπάγεται στην Κυβέρνηση. Απ' ό,τι γνωρίζω επιβλήθηκε πρόστιμο, γιατί από την τηλεόραση μεταδόθηκαν στρατιωτικές πληροφορίες, παρ' ότι είναι γνωστό, ότι πληροφορίες που έχουν σχέση με τον στρατό, με το τι κατεύθυνση ακολουθήσαν πολεμικά σκάφη και άλλα παρόμοια, δεν είναι δυνατόν να μεταδίδονται από τα ΜΜΕ.

Ερώτηση: (Ismail Tabak)

Κύριε Πρωθυπουργέ, ποτε πιστεύετε ότι θα φτάσει επιτέλους η στιγμή, ώστε οι δύο γειτονικές χώρες που έχουν τόσα πολλά κοινά συμφέροντα να καθίσουν στο τραπέζι και να λύσουν τα προβλήματά τους προς το συμφέρον των δύο πλευρών (Ελλάδας και Τουρκίας);

Απάντηση:

Θα επαναλάβω αυτό που είπα και προηγουμένως. Η Ελλάδα πρότεινε επανειλημμένα στην Τουρκία την διεξαγωγή συζητήσεων με θέματα ως πούμε την υφαλοκρηπίδα. Η Τουρκία δεν το απεδέχθη! Η Ελλάδα πρότεινε συζητήσεις για οικονομικά, τουριστικά

- 6 -

θέματα, η Τουρκία δεν το απεδέχθη! Η Ελλάδα προτείνει τώρα να παραπέμψει η Τουρκία την διαφορά για τα Ίμια στο Διεθνές Δικαστήριο, ώστε στο Διεθνές Δικαστήριο να γίνει αυτό που λέτε εσείς, δηλ. συζήτηση και να διαλευκανθεί η κατάσταση. Η Ελλάδα πρότεινε και το θέμα της υφαλοκρηπίδας να λυθεί με την βοήθεια του Διεθνούς Δικαστηρίου και τότε μπορεί να αρχίσει κανείς να λύνει την αλυσίδα των διαφόρων προβλημάτων. Εσείς με ρωτάτε, πότε θα αρχίσουμε τις συνομιλίες. Σας απαντώ ότι εμείς επιθυμούμε εδώ και πάρα πολλά χρόνια συνομιλίες οι οποίες θα τελεσφορήσουν. Συνομιλίες, οι οποίες θα φέρουν πιο κοντά τους δύο λαούς και θα οδηγήσει στην υπέρβαση των προβλημάτων. Η απάντηση της άλλης πλευράς είναι αρνητική.

Ερώτηση (συμπληρωματική):

Μπορούμε να ερηνεύσουμε αυτά που είπατε ως πρόταση της Ελλάδος για συνομιλίες προς την τουρκική πλευρά;

Απάντηση:

Μπορεί να το εκλάβει κανείς και έτσι, αλλά αυτό το λέμε εδώ και πολλά χρόνια. Δεν είναι τίποτε το καινούριο. Ο κ. Πάγκαλος μου υπενθυμίζει να διευκρινίσω μόνο ότι συζήτηση για την κυριαρχία μας δεν είναι δυνατόν να υπάρξει. Η Τουρκία όμως επιθυμεί συζήτηση για την κυριαρχία, για τα κυριαρχικά μας δικαιώματα.

Ερώτηση (Behring):

Κύριε Πρωθυπουργέ, επιτρέψτε μου να επανέλθω στην Τελωνειακή Ένωση. Γνωρίζετε ότι η Συμφωνία έχει υπογραφεί και επικυρωθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ποιά μορφή εφαρμογής της μπορείτε τώρα εσείς καλά-καλά να μπλοκάρετε; Θα είναι ένα μπλοκάρισμα το οποίο θα αφορά μόνον την Ελλάδα ως μέλος της ΕΕ ή θέλετε να μπλοκάρετε κάτι για λογαριασμό ολόκληρης της ΕΕ, ή να παρεμποδίσετε την εφαρμογή της Συμφωνίας;

Απάντηση: (ΥΠΕΞ κ. Πάγκαλος)

Δεν είστε σωστά ενημερωμένος. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει επικυρώσει ακόμη το Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο. Ως εκ τούτου δεν έχουν τα πράγματα όπως είπατε εσείς. Πάντως εμείς λέμε το εξής: Η Συμφωνία αυτή παραβιάζεται κατάφωρα από την Τουρκία, η οποία ξεκινάει επιθετικές διεκδικήσεις εις βάρος μέλους της Ε.Ε. Είναι αδύνατον να φανταστεί κανείς ότι η Ε.Ε. θα έχει φιλικές σχέσεις και θα βοηθά οικονομικά χώρες, οπουδήποτε και αν βρίσκονται, οι οποίες επιτίθενται εναντίον μέλους της Ένωσης. Δεν μπορεί κανείς να το φανταστεί αυτό. Δεν θα συμβεί με την Ελλάδα, μα και ούτε και με οποιαδήποτε άλλη χώρα, γειτνιάζουσα με την Ε.Ε. Αυτό είναι ένα μήνυμα για το μέλλον, είναι ένα κεφάλαιο που έχει στα χέρια της η Ε.Ε.

Απάντηση (Πρωθυπουργός):

Θα ήθελα να συμπληρώσω: Αυτό είναι κεφάλαιο στα χέρια της ΕΕ για το μέλλον. Αυτή η οδός διασφαλίζει την ειρήνη στην Ευρώπη.

Ερώτηση (συμπληρωματική):

Μόνο προς διευκρίνιση: Κατάλαβα σωστά, ότι κατά την άποψή σας η Συμφωνία δεν έχει συναφθεί και ως εκ τούτου εσείς, η Ελλάδα, μπορείτε να την παρεμποδίσετε για λογαριασμό ολόκληρης της Ε.Ε; Σωστά κατάλαβα;

Απάντηση (ΥΠΕΞ κ. Πάγκαλος):

Δεν ξέρω τι θέλετε να καταλάβετε ή αν θέλετε να καταλάβετε γενικά. Αυτό που σας είπα εγώ είναι ξεκάθαρο. Εσείς είπατε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επικυρώσει το Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο. Αυτό είναι ψέμμα, δεν είναι αλήθεια. Λυπάμαι, δεν έχετε σωστές πληροφορίες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν το έχει επικυρώσει. Δεύτερον: Το θέμα που τίθεται είναι κατά πόσον η Ελλάδα μπορεί να τηρεί μία Συμφωνία ή κατά πόσον μπορεί η Ελλάδα να εμποδίσει κάτι που δεν έχει ακόμη

- 7 -

επικυρωθεί. Και σας είπα: Ναι, η Ελλάδα ή οποιαδήποτε άλλη χώρα μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση ακόμη και Συμφωνία, την στιγμή που δέχεται επίθεση από τρίτη χώρα. Οι τρίτες χώρες πρέπει, τέλος πάντων, να συμπεριφέρονται κόσμια. Δεν μπορούν με στρατιωτικά μέσα να επιτίθενται κατά μελών της Ε.Ε. Αυτό δεν μπορεί να γίνει ούτε κατά της Ελλάδος, ούτε κατά της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ή οιασδήποτε άλλης χώρας. Αυτή είναι η πρώτη φορά που μία χώρα θέτει θέμα συνόρων στην Ε.Ε. Δεν έχει ξανασυμβεί κάτι τέτοιο. Πρόκειται για ένα πάρα πολύ σοβαρό γεγονός και η Ε.Ε. θα τοποθετηθεί επ' αυτού. Είναι δυνατόν τρίτες χώρες, ας πούμε η Τουρκία ή οποιαδήποτε άλλη χώρα, να εγείρει θέμα συνόρων της Ε.Ε, θέμα συνόρων μελών της ΕΕ; Εμείς λέμε όχι. Και πιστεύω ότι και η Ε.Ε. θα πει όχι. Και αυτό είναι ένα μήνυμα για την Τουρκία και οποιονδήποτε άλλον στην Ευρώπη.

Ερώτηση (Mehmet Aktan, ανταποκριτής Millhet):

Κύριε Πρωθυπουργέ, εκθέσατε την άποψή σας αυτή αναφορικά με την Τελωνειακή Ένωση στον Καγκελλάριο Kohl και ποιά ήταν η αντίδρασή του;

Απάντηση (Πρωθυπουργός):

Απήντησα ήδη στην αρχή. Παρουσίασα τις θέσεις μας στον Καγκελλάριο Kohl και, όπως εξέθεσε ο Καγκελλάριος Kohl, είναι γενικά της άποψης ότι προκειμένου για τέτοιες διενέξεις, πρέπει να βρίσκουν εφαρμογή οι βασικές αρχές του Κράτους Δικαίου και του Διεθνούς Δικαίου και ότι θα εξετάσει το θέμα.

Ερώτηση (συμπληρωματική):

Ανέφερε τίποτε ο Καγκελλάριος και για διάλογο μεταξύ Τουρκίας και Γερμανίας; Διότι Jurpe και Kohl είχαν συνομιλίες την περασμένη εβδομάδα και είχαν πει ότι οι δύο χώρες θα έπρεπε κατ' αρχήν να διεξάγουν μεταξύ τους συνομιλίες. Και αργότερα...

Απάντηση:

Ο κύριος Kohl δεν ανέφερε κάτι τέτοιο. Του είπα, όπως εξήγησα και σε σάς, ότι διάλογος πάνω σε κυριαρχικά δικαιώματα δεν έχει κανένα νόημα. Ότι όποιος εγείρει αξιώσεις, πρέπει να πάει στο Διεθνές Δικαστήριο.

Ερώτηση (ιδίου):

Τελευταία ερώτηση. Άν η Τουρκία απευθυνθεί στο Διεθνές Δικαστήριο για την διένεξη αυτή γύρω απ' τα νησιά, και δεν πρόκειται για διένεξη μόνο γι αυτά τα νησιά αλλά και για άλλα, ποιά θα είναι η στάση της Κυβέρνησής σας;

Απάντηση:

Να διατυπώσει η Τουρκία όλες τις αξιώσεις της. Δεν ξέρω τι αξιώσεις εγείρει. Η κυρία Ciller είπε ότι έχει αξιώσεις πάνω σε 3.600 νησιά. Αλλά τόσα νησιά δεν υπάρχουν καν στο Αιγαίο... Λοιπόν... Να διατυπώσει τις αξιώσεις της, για να ξέρουμε κι εμείς επί τέλους τι ζητάει. Θα ήταν πολύ χρήσιμο.

Ερώτηση (Martinez, ανταποκριτής El Pais, Μαδρίτη):

Κύριε Πρωθυπουργέ, επιτρέψτε μου να σας ερωτήσω, ακόμη και αν πείτε ότι δεν θέλετε να αναμειχθείτε σε εσωτερική υπόθεση της Τουρκίας, ποιές προοπτικές βλέπετε να οδηγήσετε στον διάλογο αυτόν με μία νέα Κυβέρνηση στην Τουρκία, στην οποία ίσως οι Φονταμενταλιστές θα είχαν το πάνω χέρι; Θα είναι οι προοπτικές για διάλογο με μία νέα Κυβέρνηση μεγαλύτερες, καλύτερες ή χειρότερες;

Απάντηση (Πρωθυπουργός):

Δεν είμαι σε θέση να το κρίνω. Όταν σχηματισθεί νέα Κυβέρνηση, και ελπίζω θα έχει η Τουρκία σύντομα νέα Κυβέρνηση, ας πάρει θέση στο πρόβλημα και τότε θα δούμε τι μπορούμε να κάνουμε.

- 8 -

Ερώτηση (Γάσος Τέλλογλου):

Η γερμανική πλευρά έχει εκδηλώσει κατ' επανάληψιν ενδιαφέρον για στενότερη συνεργασία με την ελληνική αεροπορική βιομηχανία. Εθίγη καν το θέμα αυτό σήμερα;

Απάντηση (Πρωθυπουργός):

Εθίγη στα πλαίσια της συζήτησης για τις οικονομικές σχέσεις.

Ερώτηση (Γιάννης Παπαδημητρίου, WDR ελληνόφωνη τηλεοπτική εκπομπή):

Το θέμα της Τελωνειακής Ένωσης και πάλι. Υπάρχει ένα όριο, η υπέρβαση του οποίου θα οδηγούσε σε σκέψεις για την παρεμπόδιση της Τελωνειακής Ένωσης; Και πού βρίσκεται το όριο αυτό; Θα ήταν νέες αξιώσεις της Τουρκίας, ή μιὰ νέα κρίση στο Αιγαίο; Έχει προσδιορισθεί το όριο αυτό;

Απάντηση (Πρωθυπουργός):

Όχι, έχουμε απαντήσει. Δεν συνεργαζόμαστε, διότι μιὰ σπουδαία βασική αρχή, εκείνη των φιλικών σχέσεων, παραβιάστηκε. Αυτή η αρχή δεν τηρήθηκε.

Ερώτηση:

Σήμερα ακούστηκε από τις Βρυξέλλες ότι η Ελλάδα έχει μπλοκάρει οικονομική βοήθεια προς την Τουρκία που επρόκειτο να αποφασισθεί στο Συμβούλιο Υπουργών την ερχόμενη Δευτέρα. Θα ήθελα να ήξερα αν αληθεύει η πληροφορία και θα ήθελα να εγνώριζα εάν είναι σωστό ότι η αντίδραση της Ευρώπης στην ελληνική αυτή απόφαση ήταν δριμύτατη.

Απάντηση (ΥΠΕΞ κ. Πάγκαλος):

Η βοήθεια προς την Τουρκία, η οποία προβλέπεται στην Συμφωνία του Οκτωβρίου, επρόκειτο να τεθεί στο Συμβούλιο της Δευτέρας, αλλά δεν συμπεριλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη. Αυτό μας ικανοποιεί, διότι υπό τις παρούσες συνθήκες θα ήταν πολύ δύσκολο για μας να δεχθούμε μιὰ απόφαση επί του σημείου αυτού. Και επρόκειτο για μιὰ απόφαση, η οποία απαιτεί ομοφωνία. Δεν είναι όμως η Ελλάδα εκείνη η οποία προέβαλε εμπόδια, απλά το θέμα δεν προτάθηκε στο Συμβούλιο.

Αντιδράσεις δεν υπήρξαν διότι το θέμα δεν συζητήθηκε επισήμως. Απλά, το θέμα δεν συμπεριλαμβάνεται στην ατζέντα.

Ερώτηση:

Θά ήθελα να μας λέγατε, αν στις συνομιλίες σας με τον Καγκελλάριο Kohl έπαιξε ρόλο και το Κυπριακό.

Απάντηση (Πρωθυπουργός):

Το Κυπριακό εθίγη, αλλά δεν συζητήθηκε λεπτομερώς - κατ' επανάληψη μάλιστα.

Θα ήθελα, εν κατακλείδι, να κάνω μιὰ παρατήρηση, διότι με τις ερωτήσεις σας και τις τοποθετήσεις μου προξενήθηκε η εντύπωση, ότι κύριο σημείο των συνομιλιών μου αυτών με τον Καγκελλάριο Kohl αποτελέσε η συγκεκριμένη διαφορά μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Η διαφορά αυτή συζητήθηκε -θα ήθελα να τονίσω- στα πλαίσια της περαιτέρω ανάπτυξης της ΕΕ και συγκεκριμένα ως παράδειγμα για τους χειρισμούς, των οποίων πρέπει να τύχει το πλέγμα: Εξωτερικά Σύνορα, Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας.

Πρόκειται για μιὰ περίπτωση, την οποία πρέπει να έχει κανείς κατά νου, για να αποκτήσει πλήρη εικόνα του πλέγματος των προβλημάτων αυτών. Πρόκειται για μιὰ περίπτωση που ανεφύη σήμερα και ενδιαφέρει εμάς, αλλά θα μπορούσαν αύριο να εμφανισθούν άλλες περιπτώσεις, που αφορούν άλλες χώρες. Και γι αυτό είναι φρόνιμο να προβούμε από τώρα σε ρυθμίσεις, οι οποίες θα είναι σε θέση να προλαμβάνουν τέτοιες διενέξεις, τέτοιες κρίσεις.